

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра управління вантажною і комерційною роботою

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ В
КОНТЕЙНЕРАХ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ

Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи

ПЕОПВ.300.00.00.000 ПЗ

Розробила студентка групи 212-ОПУТ-Д23
спеціальності 275 / 275.02
(роботу виконано самостійно, відповідно до
принципів академічної доброчесності)

 Ірина ГОНЧАРОВА

(відпис)

Керівник: доцент, канд. техн. наук
Ольга ШАЛАТИНА

Рецензент: доцент, канд. техн. наук
Ганна ПРИМАЧЕНКО

2025

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота включає в себе 14 слайдів презентації, 99 аркушів пояснівальної записки формату А4, що включає 13 рисунків, 12 таблиць, 40 літературних джерел.

Ключові слова: КОНТЕЙНЕР, КОНТЕЙНЕРНА ПЛОЩАДКА, АВТОПОЇЗД, НАПІВПРИЧЕП, ДОВЖИНА РЕЙСУ, КОМБІНОВАНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ.

Об'єктом дослідження є організація перевезення вантажів в контейнерах.

Метою дослідження є підвищення ефективності перевезень вантажів в контейнерах шляхом удосконалення технології роботи станції за рахунок оптимізації її взаємодії з автотранспортом при мінімізації експлуатаційних витрат.

У кваліфікаційній роботі формалізовано технологію роботи контейнерного пункту станції при переробці великотоннажних контейнерів на основі створення моделі його роботи при взаємодії з автотранспортом. Визначено, що існуюче розташування контейнерних площаодок унеможливило будь-яку спеціалізацію і паралельну роботу обох кранів по обслуговуванню зони митного контролю, тому виникають великі простір кранів.

Розрахунками доведено, що для переробки існуючого контейнеропотоку параметри контейнерної площаодки достатні, із значним запасом. Тобто існуючого технічного оснащення повинно вистачити на найближчу перспективу. Причому для оптимізації роботи контейнерної площаодки необхідна робота тільки одного крана, що дасть змогу скоротити витрати на експлуатацію контейнерної площаодки.

Розраховано модель визначення оптимальної роботи контейнерної площаодки при завезенні і вивезенні контейнерів за допомогою автопоїздів. На основі розрахунків, виконаних для міста Харкова, можна зробити висновок, що сфера раціонального використання автопоїздів в залежності від способу їх використання обмежена конкретними довжинами рейсів.

ABSTRACT

This qualification work includes 14 presentation slides, 99 pages of an explanatory note in A4 format, featuring 13 figures, 12 tables, and 40 literature references.

Keywords: CONTAINER, CONTAINER SQUARE, ROAD TRAIN, SEMITRAILER, LENGTH OF TRIP, COMBINED TRANSPORTATION.

The object of the study is the organization of cargo transportation in containers.

The purpose of the study is to increase the efficiency of cargo transportation in containers by improving the technology of station by optimizing its interaction with motor vehicles while minimizing operating costs.

In the qualification work, the technology of operation of the container point of station in the processing of large-tonnage containers is formalized on the basis of the creation of a model of its operation in interaction with motor vehicles. It was determined that the existing location of the container sites makes any specialization and parallel work of both cranes in servicing the customs control zone impossible, which is why there are one crane.

Calculations have proven that the parameters of the container site are sufficient for the processing of the existing container flow, with a significant margin. That is, the existing technical equipment should be sufficient for the near future. Moreover, in order to optimize the operation of the container yard, the operation of only one crane is necessary, which will make it possible to reduce costs for the operation of the container yard.

The model for determining the optimal operation of the container platform during the import and export of containers using road trains has been calculated. Based on the calculations made for the city of Kharkiv, it can be concluded that the scope of rational use of road trains, depending on the way they are used, is limited to specific length of trip.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет управління процесами перевезень

Кафедра управління вантажною і комерційною роботою

Освітній рівень: магістр

Спеціальність 275 Транспортні технології

275.02 Транспортні технології (на залізничному транспорті)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

доцент, канд. техн. наук

Антон КОВАЛЬОВ

30

09

2024 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛИФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Гончаровій Ірині Юріївні

1. Тема «Підвищення ефективності організації перевезень вантажів в контейнерах залізничним транспортом»

керівник Шапатіна Ольга Олександрівна, канд. техн. наук, доцент

затверджені розпорядженням по факультету управління процесами перевезень від від 30 вересня 2024 року № 12/24

2 Срок подання студентом роботи 03 січня 2025 року

3. Вихідні дані Звітні дані про роботу станції. Технічна характеристика засобів на контейнерній площині. Нормативні документи станції.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити). Аналіз існуючого стану контейнерних перевезень на залізничному транспорті України та за кордоном. Технічна та експлуатаційна характеристика станції Н. Формалізація технології роботи контейнерної площинки станції Н. Техніко-економічне обґрунтування впровадження запропонованої технології роботи.

5. Перелік графічного матеріалу. Мета, предмет, об'єкт роботи, задачі дослідження, елементи наукової новизни. Схема розміщення і переробки контейнерів, запропонована схема завантаження вивантаження контейнерів, модель визначення оптимальної роботи контейнерної площинки при завезенні і вивезенні контейнерів за допомогою автопоїздів. Економічний ефект від впровадження запропонованої технології. Висновки.

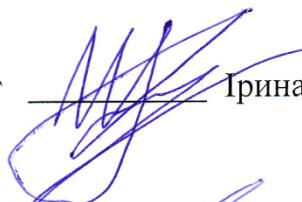
6. Консультанти окремих розділів

Розділ	Прізвище, ініціали, посада та науковий ступінь консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Техніко-економічне обґрунтування запропонованих заходів	Гриценко Н.В., доцент, канд. екон. наук		

7. Дата видачі завдання 30 вересня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Срок виконання етапів роботи	Примітка
1 Аналіз існуючого стану контейнерних перевезень на залізничному транспорті України та за кордоном	14.10.2024	виконано
2 Технічна та експлуатаційна характеристика станції Н	28.10.2024	виконано
3 Формалізація технології роботи контейнерної площаадки станції Н	25.11.2024	виконано
4 Техніко-економічне обґрунтування впровадження запропонованої технології роботи	09.12.2024	виконано
Оформлення роботи	03.01.2025	виконано

Студент Ірина ГОНЧАРОВА

Керівник Ольга ШАПАТИНА

Зміст

Вступ	8
1 Аналіз існуючого стану контейнерних перевезень на залізничному транспорті України та за кордоном	10
1.1 Аналіз досвіду контейнерних залізничних перевезень в Україні	10
1.2 Аналіз зарубіжного досвіду в галузі залізничних контейнерних перевезень	18
1.3 Аналіз наукових досліджень у сфері залізничних контейнерних перевезень	28
1.4 Планування розвитку контейнерних перевезень на залізниці України	32
2 Технічна та експлуатаційна характеристика станції Н	36
2.1 Технічна та експлуатаційна характеристика станції	36
2.2 Оперативне керівництво експлуатаційною роботою станції	41
2.3 Технічна характеристика контейнерної площаадки станції Н	44
2.4 Інформаційно-облікові системи ОІС КП-М на контейнерній площаадці станції	54
2.5 Пропозиції щодо удосконалення роботи з транспортно-експедиційного обслуговування на станції Н	56
3 Формалізація технології роботи контейнерної площаадки станції Н	61
3.1 Розробка моделі визначення дальності переміщення крану «Такраф»	61
3.2 Технічне нормування роботи контейнерної площаадки	67
3.3 Розрахунок переробної спроможності контейнерної площаадки	74
3.4 Модель визначення оптимальної роботи контейнерної площаадки при завезенні і вивезенні контейнерів за допомогою автопоїздів	77

Зм.	Арк.	№ докум.	Підпіс	Дата	ПЕОПВ.300.00.00.000 ПЗ		
Розроб.	Гончарова		03.01		Літ.	Арк.	Аркушів
Перевір.	Шапатіна		03.01		i	6	99
Н. контр.	Шапатіна		03.01		Підвищення ефективності організації перевезень вантажів в контейнерах залізничним транспортом		
Затв.	Ковалев		03.01		УкрДУЗТ		

4 Техніко-економічне обґрунтування впровадження запропонованої технології роботи	81
4.1 Організація завозу та вивозу контейнерів зі станції Н при різних режимах роботи автопоїздів	81
4.2 Розрахунок економічного ефекту	84
Висновки	90
Список використаних джерел	92
Додаток А Статистичні дані по станції Н	96

Зм.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	Арк.
					ПЕОПВ.300.00.00.000 ПЗ

Вступ

В умовах постійного розвитку технологій, зростання світової торгівлі та посилення екологічних умов особливої уваги набуває питання дослідження способів розвитку та удосконалення галузі контейнерних перевезень на залізничному транспорті. Інтермодальні контейнери, як багаторазовий засіб для зберігання та транспортування вантажів, значно підвищують ефективність логістичних процесів. Вони є важливим напрямком розвитку сучасної логістики.

Актуальність теми. На тлі сучасних викликів дослідження теми є особливо популярним. Її актуальність зумовлена низкою факторів, а саме:

- розвиток економік різних регіонів світу потребує появи нових торговельних маршрутів та адаптації транспортної інфраструктури;
- транспортування більш широкого спектру вантажів, від невеликих до габаритних посилок та зниженні витрат на логістику потребує використання більш сучасніших вагонів та контейнерів;
- збільшення міцності, довговічності, тобто безпеки вантажу потребує використання нових матеріалів для будівництва вагонів і контейнерів;
- оптимізація процесів управління, відстеження, тобто контроль для збереження вантажу потребує впровадження нових цифрових технологій.

Об'єкт дослідження. Організація перевезення вантажів в контейнерах.

Предмет дослідження. Технологія перевезення вантажів в контейнерах залізничним транспортом при взаємодії з автотранспортом.

Мета і задачі дослідження. Метою даної роботи є підвищення ефективності перевезень вантажів в контейнерах шляхом удосконалення технології роботи станції Н за рахунок оптимізації її взаємодії з автотранспортом при мінімізації експлуатаційних витрат.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі завдання:

- проведення аналізу існуючого стану контейнерних перевезень на

залізниці України та за кордоном;

- дослідження наукових праць щодо удосконалення технологій контейнерних перевезень;
- формалізація технологій роботи контейнерного пункту станції Н при переробці великотоннажних контейнерів на основі створення моделі його роботи при взаємодії з автотранспортом;
- оцінка економічної ефективності запропонованих заходів.

Методи дослідження. Дослідження виконані із застосуванням відповідного математичного апарату та принципів системного підходу, обробки результатів моніторингу; методів комбінаторного аналізу, методів економічного аналізу.

Елементи наукової новизни. В роботі за допомогою удосконалення комплексу математичних моделей вирішено прикладну задачу підвищення ефективності функціонування станції шляхом удосконалення технологій роботи при взаємодії з автотранспортом за рахунок мінімізації експлуатаційних витрат.

Практичне значення. Отримані результати та наведені математичні моделі можуть бути використані при удосконаленні технологій комбінованих перевезень вантажів, яка забезпечить зниження собівартості перевезень.

Публікації. Основні положення роботи доповідалися, обговорювались та схвалені на 5-тій Міжнародній науково-технічній конференції «Інтелектуальні транспортні технології» (м. Харків, 25-27 листопада 2024 р.) [1].

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг роботи складає 99 сторінок, з них обсяг основного тексту 95 сторінок. Список використаних джерел складає 40 найменувань.

Висновки

У роботі вирішено прикладну задачу підвищення ефективності функціонування станції Н шляхом удосконалення технології роботи за рахунок оптимізації її взаємодії з автотранспортом при мінімізації експлуатаційних витрат.

1 Проведено аналіз комбінованих перевезень в Україні та за кордоном. Виявлено, що останнім часом значно збільшився попит на комбіновані перевезення. Це обумовлено зростанням обсягів перевезення вантажів в контейнерах та можливістю організації доставки «від дверей до дверей» з залученням автотранспорту, що значно підвищує конкурентоспроможність залізниць. На підставі вищесказаного для розвитку комбінованих перевезень використовуються сучасні логістичні та інформаційні технології, впроваджуються засоби автоматизації вантажно-розвантажувальних, перевантажувальних і транспортно-складських робіт з контейнерами.

2 Формалізовано технологію роботи контейнерного пункту станції Н при переробці великотоннажних контейнерів на основі створення моделі його роботи при взаємодії з автотранспортом. Визначено, що існуюче розташування контейнерних площаодок унеможлилює будь-яку спеціалізацію і паралельну роботу обох кранів по обслуговуванню зони митного контролю, тому виникають великі простої кранів.

3 Розрахунками доведено, що для переробки існуючого контейнеропотоку параметри контейнерної площаодки (розміри, технічне оснащення) достатні, із значним запасом. Тобто існуючого технічного оснащення повинно вистачити на найближчу перспективу. Причому для оптимізації роботи контейнерної площаодки необхідна робота тільки одного крана, що дасть змогу скоротити витрати на експлуатацію контейнерної площаодки.

4 Розраховано модель визначення оптимальної роботи КП при завезенні і вивезенні контейнерів за допомогою автопоїздів. На основі розрахунків, виконаних для міста Харкова, можна зробити висновок, що сфера раціонального використання

автопоїздів в залежності від способу їх використання обмежена наступними довжинами рейсів: при перевезенні завантажених контейнерів з відчепленням тягача тільки на станції 29,9-35,2 км, при відчепленні напівпричепів тільки у вантажовласників 11,1-16 км, при відчепленні напівпричепів на станції та у вантажовласників 11,5-21,1 км.

5 Виконано розрахунки, з яких видно, що економія на заробітну плату водія і підвищення його продуктивності праці дозволить при рівних інших отримати сукупний економічний ефект за п'ять років в розмірі 285580,6 грн. Отже, дана пропозиція є актуальною, і має бути впровадженою.

Список використаних джерел

- 1 Шапатіна О. О., Гончарова І. Ю., Антонова О. В. Шляхи покращення контейнерних перевезень в Україні. Інтелектуальні транспортні технології: тези доповідей 5-ої Міжнародної науково-технічної конференції (Харків, 25-27 листопада 2024 р.). Харків: Український державний університет залізничного транспорту, 2024. С. 243-244.
- 2 Харчук О. Г, Курмаз Я. В. Ефективність планування контейнерних перевезень на залізничних підприємствах. *Збірник наукових праць ДЕТУТ*. Серія «Економіка і управління». 2014. Вип. 33. С. 161-168.
- 3 Інформація про Українські залізниці. URL: <https://mtu.gov.ua/content/informaciya-pro-ukrainski-zaliznici.html> (дата звернення: 17.10.2024).
- 4 Митний кодекс України [Customs Code of Ukraine]. Київ: TSUL, 2014. 256 p.
- 5 Крамчанінова М., Касatkіна М., Масалова Т. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку вантажних залізничних перевезень в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2018. № 3 (15). С. 63-70.
- 6 Контейнерні перевезення та ринок термінальних послуг на залізниці України – що має змінитися? URL: <https://railexpoua.com/novyny/pro-gupok-terminalnykh-posluh-na-zaliznytsi-ukrainy/> (дата звернення: 17.10.2024).
- 7 Державна служба статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 18.10.2024).
- 8 Окороков А. М. Аналіз перспектив розвитку ринку контейнерних перевезень в Україні. *Збірник наукових праць ДНУЗТ ім. акад. В. Лазаряна. Транспортні системи та технології перевезень*. 2015. Вип. 10. С. 98-104.
- 9 Офіційний сайт українського залізничного підприємства АТ «Укрзалізниця». URL: <https://www.uz.gov.ua/> (дата звернення: 17.10.2024).

10 Стан інтермодальних перевезень в межах України. URL: https://www.eu-trans.biz/img/news/24-06-12_4.pdf (дата звернення: 17.10.2024).

11 Офіційний сайт китайської залізничної компанії China State Railway Group(CSRG). URL: <https://www.crexpress.cn/py/#/single-news> (дата звернення: 18.10.2024).

12 Українець Л. А. Ініціатива "Пояс і Шлях" як основа нарошування економічної експансії Китаю. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 24(3). С. 109-113.

13 Аналіз та оцінка ефективності торгівельних коридорів. URL: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00MVF6.pdf (дата звернення: 18.10.2024).

14 Офіційний сайт японської залізничної компанії Japan Freight Railway Company. URL: <https://www.jrfreight.co.jp/about> (дата звернення: 18.10.2024).

15 Транспорт України 2022. URL: file:///C:/Users/User/Desktop/%D0%BB%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%20%D0%BA%20%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D1%83/zb_Trans_22.pdf (дата звернення: 21.10.2024).

16 Аналіз контейнерних перевезень на воді та залізниці від Федерального управління логістики та мобільності Німеччини. URL: www.balm.bund.de (дата звернення: 24.10.2024).

17 Офіційний сайт польської залізничної компанії PKP Cargo. URL: <https://www.pkpcargo.com/> (дата звернення: 24.10.2024).

18 Уроки залізниць США для України. URL: <https://railexpoua.com/novyny/uroky-zaliznyts-ssha-dlia-ukrainy/> (дата звернення: 24.10.2024).

19 А. В. Церковна, В. В. Харламова. Тенденції контейнерних перевезень в Україні. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2018. Т. 17, вип. 1(38). С. 129-143.

- 20 Стрелко О.Г., Бердниченко Ю.А., Вознюк В.С. і Ковальський І.Л. Аналіз розвитку контейнерних перевезень залізничним транспортом в Україні. *Наукові праці Вінницького національного технічного університету*. 2020. Вип. 2.
- 21 Домашенко М.В. Про контейнерні перевезення залізничним транспортом URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/10044/1/Domashenko.pdf> (дата звернення: 24.10.2024).
- 22 Балака Є. І., Зоріна О. І., Колесникова Н. М., Писаревський І. М. Оцінка економічної доцільноти інвестицій в інноваційні проекти на транспорті: навч. посіб. Харків: УкрДАЗТ, 2005. 210 с.
- 23 Правила технічної експлуатації залізниць України/наказ Мінтрансу України від 20 грудня 1996 р. Офіційний вісник України. 1997 р. № 8. том 2. С. 212.
- 24 Технологічний процес вантажної станції Н. Затв. Директор ДП «УДЦТС «Л». Момот О.І. Х, 1998. 93 с.
- 25 Міністерство транспорту та зв'язку України. Концепція Державної програми реформування залізничного транспорту України. Наказ Мінтранзв'язку від 3.11.2006 р. № 1063. Транспорт, 2006. № 46. 38 с.
- 26 Техніко-розвідчий акт станції Н. Х. 2005. 127 с.
- 27 Демін Ю. В. Обоснование рационального сочетания автомобильных и железнодорожных перевозок / Г. Н. Кирпа, И. П. Корженевич, Н. Б. Курган // Проектування, виробництво та експлуатація автотранспортних засобів поїздів: Праці Західного наукового центру ТАУ. 1997. Т. 4. С. 45-47, С. 88-89.
- 28 Вказівки з експлуатації контейнерів. URL: <https://www.tap-ukraine.com/statti/vkazivki-z-ekspluataciie-kontejneriv> (дата звернення: 22.11.2024).
- 29 Котенко А. М. Управління вантажною та комерційною роботою на залізничному транспорті. частина 1: Підручник. УкрДАЗТ. Х.: Академія. «Нове слово», 2003. 388 с.
- 30 Батищев И. И., Колычев Л. А. Создание контрейлерных систем перевозок грузов: Информ. сб. М.: Информавтотранс, 1992. 40 с.
- 31 Тарифне керівництво № 4: нормат. производственно-практич издание. К., Укрзалізниця. 2001. 403 с.

- 32 Вантажні перевезення на залізничному транспорті (Технічні умови навантаження та кріплення вантажів): Підручник / Мкртич'ян Д. І. та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2017. Ч. 3. 176 с.
- 33 Рекомендований технологічний процес роботи вантажної станції. Київ: Міністерство транспорту та зв'язку України, 2005. 174 с.
- 34 Смирнов И., Косарева Т. Транспортна логістика: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 224 с. 5. Колодізєва Т.О. Управління ланцюгами поставок: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 164 с.
- 35 Смехов А. А. Управление грузовой и коммерческой работой на железнодорожном транспорте: учеб. для вузов / А. А. Смехов, В. В. Повороженко, А. Т. Дерибас и др.; под ред. А. А. Смехова. М.: Транспорт, 1990. 351 с.
- 36 Кравченко С. В. Продащук С. М. Пропозиції щодо удосконалення робот з транспортно-експедиційного обслуговування на станції Харків-Ліски. Восточно-европейский журнал передовых технологий. 2010. 5/7(47). С. 7-9.
- 37 Контейнерная транспортная система: учеб. / под ред. А. Т. Дерибаса. М.: Транспорт, 1974. 328 с.
- 38 Павленко А. Бимодальный транспорт. Бизнес-Информ. 1995. № 17-18. С. 25-28.
- 39 Кирпа Г. Н., Демин Ю. В. О возможных путях развития комбинированных перевозок грузов в Украине. Проектування, виробництво та експлуатація автотранспортних засобів поїздів: Праці Західного наукового центру ТАУ. 1995. Т. 2. С. 64-66.
- 40 В. Ю. Креймер, О. І. Зоріна. Методичні вказівки «Техніко-економічні розрахунки та обґрунтування ефективності проектних рішень». Х.: ХарДАЗТ, 2001. частини 1, 2, 3.